

Östersunds kommun

kundcenter@ostersund.se

Nina.brandt@ostersund.se

2022-06-09

1 (20)

Dnr-SI 2022:265

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Tavelbäcksskolan i Östersunds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Tavelbäcksskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning*, *i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Tavelbäcksskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör skapa än bättre förutsättningar för samverkan genom att se till att de forum för samverkan som finns har ett tydligt syfte och innehåll.

Undervisning

Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i *hög utsträckning* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör skapa bättre förutsättningar för lärare att samverka kring bedömning och betygssättning såväl inom skolenheten som med andra skolor.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **3 januari 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2022:265) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning,

Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn skaffar sig en god bild av verksamhetens resultat på individ- och gruppnivå, men på övergripande nivå finns däremot inte den samlade bilden sammanställd eller dokumenterad. Utvecklingsinsatser görs utifrån framtagna prioriterade mål och utvärderas löpande. Det finns inget uttalat och strategiskt arbete kring jämställdhet på skolan, även om lärarna beskriver olika insatser som görs för att betona elevers lika värde. Rektorn har skapat en organisation som möjliggör för lärare att arbeta tillsammans och lära av varandra. Mötena får dock ofta ett innehåll av mer praktisk karaktär och det finns ett behov hos personalen att än mer arbeta tillsammans med pedagogiska frågor. Enligt Skolinspektionens bedömning bör också kontinuiteten i elevhälsans medverkan stärkas.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i dokumentation, intervjuer och observationer.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar att rektorn vid Tavelbäcksskolan skaffar sig en god kännedom om hur verksamheten fungerar och vilka resultat som uppnås på individ- och gruppnivå. Arbetet sker främst i forum som klasskonferenser en gång per termin där undervisande lärare, specialpedagog och rektor deltar. Detta ger, enligt rektorn, en bra bild av hur situationen ser ut både kunskapsmässigt och socialt och är ett underlag för beslut om riktade insatser till individer och grupper. De diskussioner som förs dokumenteras av specialpedagogen och sparas i skolenhetens elevdokumentationssystem. Rektorn skaffar sig nulägesbilden via klasskonferenserna, men också i medarbetarsamtal och vid lektionsbesök i de olika klasserna. Den övergripande bilden och analysen av hur verksamheten lyckas i sitt uppdrag är dock, enligt rektorn, svårare att få och finns inte heller sammanställd eller dokumenterad.

De utvecklingsinsatser som analyserna leder till är dels insatser på individ- och gruppnivå, dels insatser som gäller mer övergripande. De prioriterade målen¹ för innevarande läsår har beslutats utifrån de analyser som gjorts i klasskonferenserna, men också utifrån analys av resultat av föregående års elevenkäter och sociogram, slutsatser dragna i medarbetarsamtal och efter lektionsbesök samt efter rektors och förstelärares genomgång av kunskapsdokumentation i skolans digitala system.

Utvecklingsinsatserna har koppling till de prioriterade målen. Rektorn har påbörjat ett utvecklingsarbete för att skapa enhetlighet i lärarnas dokumentation av elevernas kunskapsutveckling, det vill säga hur man skriver och i vilken omfattning. Detta är en viktig insats för att kunna följa skolenhetens resultat på övergripande nivå och över tid. Enligt rektorn är den övergripande bilden svårare att skaffa sig, dels beroende på att rektorn är ny för året och att skolan inte haft årskurs 6 tidigare (första läsåret var 2020/21). Pandemin har också påverkat eftersom de nationella proven inte har kunnat genomföras. Under innevarande vårtermin har ett arbete påbörjats för att titta på samtliga skriftliga omdömen för att få en bättre övergripande bild av resultaten.

Andra insatser utifrån de prioriterade målen är insatser i klassrummen för att skapa en tillgänglig och lugn studiemiljö. Man arbetar efter en beprövad metod genomgående i alla klasser, dock mer uttalad i lågstadiet än i mellanstadiet. Det handlar om att skapa studiero och trygghet i klassrummet med hjälp av olika verktyg som leder till ökat elevinflytande och praktiskt värdegrundsarbete. Uppföljningen av vidtagna åtgärder görs kontinuerligt framförallt vid nämnda klasskonferenser. Den mer övergripande uppföljningen av de prioriterade målen genomförs i samband med läsårsslut och ligger till grund för kommande års prioriterade mål. Skolinspektionen vill i sammanhanget också betona vikten av att rektorn sammanställer och analyserar resultaten avseende såväl kunskaper som trygghetsarbete inte bara på individ- och gruppnivå utan även övergripande för att få syn på såväl framgångsfaktorer som på utvecklingsbehov.

Jämställdhetsarbete

¹ De prioriterade målen för läsåret är 1: Ingen elev ska känna sig rädd för andra elever på skolan. 2: Tillgänglig undervisning för alla elever – utveckla förhållningssätt, verktyg, strukturer och miljöer för likvärdig tillgänglighet för alla elever samt 3: Röda tråden i bedömning av kunskaper – skapa likvärdighet i bedömningen och dokumentationen av elevernas kunskaper.

Det finns inget uttalat och strategiskt jämställdhetsarbete vid skolenheten. Det har inte diskuterats på skolnivå, men i de olika klasserna behandlas jämställdhetsfrågorna på olika sätt. I de lägre årskurserna jobbar man med "Stopp min kropp" och alla barns lika värde har varit ett övergripande syfte. Det sker på olika sätt i olika grupper. Ett exempel är i årskurs 1 när man talar om olika yrkesgrupper som manliga respektive kvinnliga, då har en manlig sjuksköterska bjudits in för att berätta om sin dag, eller att det heter "brandman", men att kvinnor lika gärna kan arbeta som det. I dramaövningar jobbar man med hur man ska vara mot varandra och via de sociogram som görs betonas också vikten av att få vara den man vill vara. I övrigt säger lärarna i intervju att de tänker sig bort från uppdelningen pojkar och flickor och mer riktar arbetet mot alla, oberoende av kön. Lärarna säger vidare att man i trygghetsgruppen tittar på skillnader i pojkars och flickors upplevelser av trygghet samt att man från förvaltningshåll också vill se sammanställningar av resultat uppdelat på pojkar och flickor. Det har gjorts insatser i vissa grupper i syfte att stärka flickorna för att de varit få till antalet.

Av Skolverkets officiella statistik framgår för läsåret 2020/21 att i stort sett samtliga elever i årskurs 6 hade uppnått kunskapskraven i alla ämnen, men att pojkarna hade en högre genomsnittlig betygspoäng än flickorna i alla ämnen utom tre, vilket är ovanligt. Samma elevgrupp har besvarat Skolinspektionens enkät 2021². Där framgår sammantaget för pojkar och flickor ett högt index för området Trygghet (9,2). Det visar sig dock när man delar upp resultatet att skillnaden mellan pojkars och flickors upplevelse av trygghet skiljer sig åt betydligt – pojkarna har ett index på 9,6 medan flickorna har ett på 7,4. Det visar sig i intervjuer med lärarna och rektorn att det finns förklaringar till såväl pojkarnas bättre studieresultat som flickornas lägre upplevelse av trygghet. Men det kan i sammanhanget också konstateras att ett antal elever, framförallt flickor, under de senare åren har valt att byta skola. Här kan finnas anledning för rektorn att uppmärksamma och ställa sig frågan om det finns mönster på skolan som tyder på att särskilt pojkar eller särskilt flickor får en mindre anpassad utbildning utifrån könstillhörighet.

² Skolinspektionen genomför Skolenkäten som en del av granskningen av skolverksamheten i landet. Enkäten riktar sig till elever, föräldrar och pedagogisk personal och genomförs löpande med tvåårsfrekvens för alla skolor. För alla frågor i enkäten beräknas ett snitt för referensgruppen. Skalan är 1–10 där ett högre indexvärde indikerar en positiv uppfattning. Enkätresultaten finns på webbplatsen <http://www.skolverket.se> under fliken "Skolutveckling".

Ledning och organisation

Rektorn har skapat en organisation som gör det möjligt för personalen att träffas i olika konstellationer. Rektorn har två förstelärare som tillsammans med rektorn leder det pedagogiska utvecklingsarbetet. I en nyligen startad strategisk utvecklingsgrupp ingår rektorn tillsammans med specialpedagogen och lärare från de olika verksamheterna. Planen är att där ska ramarna för det systematiska arbetet gällande undervisningens kvalitet, bedömning och dokumentation arbetas fram.

Tid finns avsatt varje vecka för pedagogiska träffar för alla lärare med syfte att arbeta med de prioriterade målen. Träffarna leds varierande av rektor, förstelärare eller specialpedagog. Det förekommer också att externa aktörer bjuds in dessa tider eller att tiden används för klasskonferenser. Det finns också tid avsatt varje vecka för lärarna att träffas för samverkan av olika slag. Vid de träffarna hanteras mestadels praktiska frågor. Lärarna säger i intervjuer att mötestiderna blir mer en tid för information och praktiska frågor än för de pedagogiska diskussioner som de anser är så behövliga.

Granskningen visar att samverkan mellan lärare i olika årskurser kan förstärkas i syfte att åstadkomma en "röd tråd" i arbetet. Lärarna är organiserade i arbetslag, ett för årskurserna 4–6 och ett vardera för årskurserna 1–3. Överlag är det Skolinspektionens bedömning att det råder samsyn på skolan när det gäller arbets- och förhållningssätt, men att det kan finnas behov av mer samverkan för att skapa en tydlig progression i elevernas kunskapsutveckling framförallt i de lägre årskurserna. Lärarna beskriver att den samverkan som sker är mellan de två lärare som undervisar varsin klass i samma årskurs i lågstadiet. Man efterlyser mer arbete för att skapa "en röd tråd" mellan årskurserna och mellan stadierna.

I arbetslaget för årskurserna 4–6 framhålls deras nära samarbete och att det finns en trygghet i arbetslaget att ta upp funderingar och hitta gemensamma lösningar på de problem som uppstår. Ändå uttrycker lärarna att de saknar mer samarbetsprojekt mellan ämnen, såsom mellan praktiska ämnen och teoretiska, mer gemensamma aktiviteter såsom friluftsdagar och elevens val. De gemensamma aktiviteterna har minskat, dels på grund av pandemin, dels även på grund av att man vill ha kontrollen över att eleverna får sin garanterade undervisningstid enligt timplanen i alla ämnen. Det går ut över de gemensamma projekten som också kräver mycket tid för planering och genomförande.

Det finns också en brist på kontinuitet i elevhälsans arbete, beroende på att elevhälsan ofta byts ut av olika anledningar. Rektorn uttrycker det som att elevhälsan mer jobbar vid sidan av än i grundskolan. De olika kompetenserna i elevhälsan är organiserade

centralt, de är ofta nya och finns på skolan olika dagar och då är det svårt att få till delaktighet i verksamheten. Specialpedagogen är dock organiserad under skolans rektor och kan därför ha ett nära samarbete såväl med rektorn som med lärarna.

Lärarbehörigheten är god och rekrytering och nyanställning av lärare är ovanligt. När så sker får skolan vanligen behöriga sökande. För dem som anställs finns ett tydligt mentorsuppldrag och förstelärarna går Skolverkets mentorsutbildning. Nya lärare får en mentor och vikarier får alltid en introduktionsdag tillsammans med en lärare innan de börjar arbeta. Lärarna är bra på att ta emot och välkomna nya lärare.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan motsvarar kvalitetskriterierna inom området Rektors ledarskap *i flera delar*, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör skapa än bättre förutsättningar för samverkan genom att se till att de forum för samverkan som finns har ett tydligt syfte och innehåll.

Av granskningen framgår att rektorn har olika sätt att skaffa sig en nulägesbild av den verksamhet som bedrivs. Rektorn är närvarande och har god kontroll på resultaten på individ- och gruppnivå. Det finns tider avsatta för samverkan mellan lärare och mellan lärare och elevhälsa, men det framstår ändå som svårt att få till den samverkan som många lärare önskar sig. Det handlar dels om samverkansprojekt mellan olika ämnen, dels om att skapa "en röd tråd" i planeringen och undervisningen mellan årskurserna i framförallt de lägre årskurserna. Rektorn bör även arbeta för att utveckla elevhälsans delaktighet i verksamheten.

En viktig ledningsuppgift är att organisera verksamheten så att lärarsamarbete gynnas eftersom det är en viktig förutsättning för lärares professionella utveckling och lärande. Rektorn behöver ha en helhetssyn kring skolans utvecklingsarbete, så att alla kompetenser som behövs finns med i arbetet. Det handlar också om att lärarna kontinuerligt avsätter utvecklingstid och ser till att det är elevernas utveckling som är i fokus vid sådana möten. För att det ska kunna ske är det viktigt att rektorn ger lärarna rätt förutsättningar för att kunna samverka med varandra. Likaså bör rektorn leda arbetet med att skapa en organisation med tydliga och kända arbets- och förhållningssätt, där mandat, roller och ansvar är tydliggjorda och kända och där syfte med olika typer av forum också är tydligt. Det behöver också finnas tydliga mötesstrukturer med innehåll som fokuserar på att förbättra undervisningspraktikerna

för skolans alla lärare men också möjligheter för lärare och elevhälsa att samverka för att bäst utforma undervisningen så att den kommer alla elever tillgodo.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn och skolan att utveckla förutsättningarna för samverkan i syfte att skapa en helhetssyn för eleverna i sin utbildning samt för att elevhälsan ska öka sin delaktighet i verksamheten.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i hög utsträckning elevernas* möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att den undervisning som bedrivs vid Tavelbäcksskolan är välstrukturerad och tar sin utgångspunkt i nationella mål i läroplan och kursplaner. Undervisningen är varierad och lärarna stödjer aktivt elevernas kunskapsutveckling på olika sätt. Lärarna anpassar i hög grad undervisningen till aktuell elevgrupp och möter enskilda elevers behov av alternativa arbetssätt och arbetsuppgifter. Det förekommer naturliga inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Elevernas synpunkter tas tillvara i undervisningen och eleverna uppmuntras att själva reflektera över sin kunskapsutveckling.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i dokumentation, intervjuer och observationer.

Målfokus, variation, struktur och aktivt lärarstöd

Av Skolinspektionens granskning framgår att undervisningen har en tydlig struktur och tar sin utgångspunkt i nationella mål i läroplan och kursplaner. I alla årskurser startar dagen med att läraren går igenom vad som väntar under dagen, i de lägre årskurserna vanligen med hjälp av bildstöd. Man har också enats om en gemensam lektionsstruktur som alla använder sig av. Inledningsvis berättar läraren vad lektionen ska innehålla och kopplar ihop det med vad kursplanerna säger i respektive ämne. Lektionerna avslutas ibland med att läraren sammanfattar och kopplar tillbaka till vad

som sades i början, ibland får eleverna utvärdera på ett enkelt sätt genom att visa med tumme upp eller ner hur de har uppfattat lektionen.

I de högre årskurserna berättar lärarna att det kan se lite olika ut beroende på vilket ämne det handlar om, men att de vanligen skriver upp målen för ett nytt arbetsområde på tavlan och diskuterar med eleverna vad som menas. Man återkommer under arbetsområdets gång till målen för att ge eleverna återkoppling och för att de ska se själva hur långt de har kommit i riktning mot målet. Lärarna poängterar att det är viktigt för eleverna att själva få "äga sitt eget lärande". Lärarna lägger tid på att tillsammans med eleverna avsluta lektionen eller arbetsområdet och summera vad man har gjort och vad eleverna har lärt sig.

Vidare framgår av intervjuer och observationer att den undervisning som bedrivs är varierad både avseende arbetssätt och arbetsuppgifter. Det kan variera mellan lärarledda genomgångar där läraren fångar elevernas intresse genom att samtala med eleverna och tillsammans ringa in vad eleverna redan vet inom ett område. Exempelvis fick eleverna i årskurs 2 fundera tillsammans med läraren om vad som är kännetecknande för en dikt för att så småningom kunna skriva egna dikter. En annan lektion fick eleverna fundera över dels vad de redan vet om larver, dels vad de vill ta reda på om larver. Eleverna skulle få följa hur en larv blir en fjäril. En annan lektion börjar med en kort film, som anknyter till lektionens syfte – att träna sig att avläsa koordinatsystem. Efter inledande genomgångar och samtal får eleverna lösa uppgifter antingen enskilt, i par eller i grupp. Arbetsuppgifterna har olika karaktär och är anpassade efter grupp och lektionsinnehåll. Det är också vanligt att lärarna lägger in en rörelsepaus under lektionerna, dels för att markera att ett nytt moment ska starta, dels för att eleverna ska få en möjlighet att röra på sig för att bättre kunna koncentrera sig på fortsättningen.

Granskningen visar vidare att lärarna är aktiva i sitt sätt att stödja elevernas lärande på olika sätt. De är tydliga i sina instruktioner och uppmärksammar snabbt när elever ser ut att inte ha förstått och behöver hjälp. Lärarna går runt i klassrummet och hjälper elever komma igång med uppgifterna. De lektionsobservationer som Skolinspektionen gjort visar exempel på att lärarna också hittar varierande sätt att åskådliggöra och förklara svårare sammanhang för att försäkra sig om att eleverna har förstått.

Stimulans och utmaningar

Granskningen visar att lärarna i hög grad anpassar undervisningen till aktuell elevgrupp och att de även möter enskilda elevers behov av alternativa arbetssätt och arbetsuppgifter. Det förekommer naturliga inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Inte minst gäller det de goda

relationer som kan iakttas mellan lärare och elever. Genomgående uppvisar lärare höga förväntningar på eleverna och förväntningarna är anpassade efter elevernas olika kunskapsnivå. Under genomförda lektionsobservationer noteras att lärarna i många fall bekräftar eleverna och ger dem uppmuntran och beröm. Lärarna uppmuntrar också eleverna att våga och att det är ofarligt att göra fel. Man fokuserar mer på framsteg än på misslyckanden. Eleverna stimuleras att tänka själva, exempelvis under en lektion i matematik när läraren ber eleverna att själva tänka igenom lösningar för att därefter fundera ihop med en kamrat och jämföra varandras sätt att lösa en så kallad "kluring". Det finns fler exempel på lektioner i matematik där eleverna först får i uppgift att fundera själva över lösningen på ett problem för att därefter diskutera med sin bänkkamrat om hur denne har löst uppgiften. Läraren poängterar vikten av att eleverna ska kunna förklara hur de har tänkt kring lösningen av uppgiften och att det inte bara finns ett sätt utan att det finns många sätt att lösa en uppgift och att den ena inte är mer rätt än den andra.

Rektorn berättar också att lärarna har kommit långt i att kunna erbjuda en differentierad och tillgänglig undervisning för elever med olika behov, men att arbetet behöver fortsätta. Insatser har gjorts och görs kontinuerligt för att implementera Lgr-22 och under höstterminen 2022 kommer skolenheten att delta i Centrala elevhälsans utbildningsinsats om "Tillgänglig skola", där personal och elevhälsa kommer att arbeta tillsammans.

Elevernas delaktighet

Av granskningen framgår att elevernas synpunkter på olika sätt tas tillvara i undervisningen. Lärarna försöker engagera dem genom att ställa frågor om vad de redan vet inom ett område och på så sätt få dem intresserade och engagerade i sitt eget lärande. Eleverna får också möjlighet att ge snabb återkoppling genom att visa med tummen upp eller tummen ner vad de tycker om olika inslag i lektionerna. Inför utvecklingssamtalen får eleverna själva reflektera över sitt eget lärande i olika ämnen. Lärarna beskriver också att det finns sådana avsnitt i läromedlen där eleverna får fundera över vad de har lärt sig under ett arbetsområde. I takt med stigande ålder får eleverna utvärdera terminsvis, hur de ligger till i olika ämnen och hur situationen är avseende trygghet och arbetsro. De äldre eleverna leder sina egna utvecklingssamtal.

När det gäller det formella inflytandet i form av klassråd och elevråd varierar det mellan årskurserna hur vanligt och regelbundet det genomförs. Under period av pandemi har det varit besvärligt att få till elevrådsmöten digitalt. Dessförinnan var rutinen att ha elevråd två gånger per termin. Klassråd förekommer mer frekvent, men inte alltid i anslutning till elevrådsmöten. Rektorn säger att det behövs ett

utvecklingsarbete kring arbetsgången från klassråd till vad som tas upp i elevrådet och därefter också redovisningen tillbaka till klassen efter elevrådet. Rektorn säger att eleverna via elevrådet har kunnat påverka inköp av vinter- och sommarleksaker till skolgården. Eleverna å sin sida säger i intervjuer att det finns saker de har velat påverka, men uttrycker att de inte ännu fått gehör för det. Det kan handla om maten i matsalen men också om standarden på omklädningsrummen på idrotten.

Sammantaget är det Skolinspektionens bedömning att skolan motsvarar kvalitetskriterierna i *hög utsträckning* inom området Undervisning.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att Tavelbäcksskolan arbetar aktivt för att skapa studiero och en lugn miljö i skolan. Lärarna arbetar genomgående med en vedertagen metod, som lärarna är utbildade inom, för att skapa arbetsro och där också värdegrundsarbetet kommer in som en naturlig del. Det finns också systematik i arbetet för att skapa trygghet såväl i klassrum och korridorer som utomhus på raster. Alla klasser har någon vuxen ute på rasterna. Varje år ligger enkätsvar, sociogram, sammanställningar av kränkingsanmälningar, trygghetsvandringar och resultat av hälsosamtal till grund för den planering som görs för att främja trygghet och förebygga kränkningar på skolan.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i dokumentation, intervjuer och observationer.

Studiero och lugn miljö

Skolinspektionens granskning visar att arbetet för att skapa studiero och en lugn miljö är en styrka vid Tavelbäcksskolan. Det har växt fram ett sätt att arbeta vid skolan som i hög grad bidrar till att skapa en lugn studiemiljö. Skoldagen börjar alltid med att eleverna har en stund med en tyst aktivitet. Det kan vara att läsa en bok eller teckna

och måla. Skolan använder sig av en vedertagen metod för att skapa arbetsro, där också värdegrundsarbetet kommer in som en naturlig del. Flera lärare på skolan är utbildade i metoden och eleverna vet hur de ska göra för att det ska bli arbetsro. Alla startar dagen på samma sätt och det blir en lugn början som sätter prägel på dagens arbete. Lektionerna har en tydlig struktur, eleverna har fasta platser och vet vad som ska hända under dagen. Även om det ibland förekommer störningsmoment är pedagogerna snabbt på plats och vet var det kan behövas förstärkning. Det finns enligt lärarna en stark vi-känsla på skolan och lärare jobbar tätt ihop med fritidspedagoger, som också ingår i arbetslaget.

Av lektionsobservationerna framgår också att klimatet i klassrummen är lugnt och inriktat på skolarbete. Eleverna är överlag koncentrerade på sina uppgifter och lyssnar till vad lärarna säger. Det kan förekomma en del småprat som ibland tenderar att bli högljutt, men då är lärarna snabbt på plats, säger till och försöker få eleverna att koncentrera sig på lektionsinnehållet. Eleverna säger också att de kan arbeta i lugn och ro och att det oftast är så.

Trygghetsarbetet

Skolinspektionens granskning visar att man på Tavelbäcksskolan arbetar systematiskt för att skapa trygghet såväl i klassrummen och korridorerna som utomhus på rasterna. Varje termin görs enkäter där eleverna får ge sin syn på hur situationen avseende tryggheten är. Den ena är en kommunövergripande enkät och den andra är skolans egna och mer djupgående sociogram för att stämma av läget i klassen. Lärarna analyserar svaren och skickar till trygghetsgruppen som i sin tur analyserar och ger tips till läraren om vilka insatser som kan behövas i klassen. Elevhälsan kan bidra i klasserna under så kallade "Kompisdagar" när de diskuterar, gör samarbetsövningar, ser korta filmer och pratar om samarbete, trygghet och kamratskap. På skolan har man också infört rastaktivitetstavlor så att eleverna där kan se vad som är på gång på rasten och kan välja innan de går ut vilken aktivitet de vill ägna sig åt på rasten. På rasterna finns många vuxna ute då alla klasser har någon vuxen ute för att eleverna lätt ska kunna ta kontakt om de behöver hjälp med eller fråga om något. Lärarna poängterar i intervju att "alla elever är allas elever", att det råder ett gott klimat på skolan och att eleverna är snälla med varandra.

Av intervjuerna med rektor och lärare framkommer dock att det under åren har förekommit att elever och framförallt flickor, har känt sig otrygga på grund av enskilda elevers beteende, varför punktinsatser har gjorts för att komma tillrätta med ett sådant beteende. Det märks också, som tidigare nämnts, i Skolinspektionens enkät som gjordes under vårterminen 2021 för variabeln Trygghet att det överlag ser ut som

att eleverna upplever trygghet i hög grad (indexvärde 9,2 av 10) medan det uppdelat på pojkar och flickor visar sig att pojkarnas upplevelse av trygghet uppgår till 9,6 medan flickornas endast till 7,4. Skolinspektionen vill i sammanhanget betona vikten av att rektorn fortsättningsvis också analyserar enkätresultaten med utgångspunkt i eventuella skillnader mellan flickors och pojkars upplevelse av trygghet för att identifiera vilka åtgärder som behövs för att samtliga elever ska uppleva hög grad av trygghet under sin skoltid.

Varje år ligger enkätsvar, sociogram, sammanställningar av kränkingsanmälningar, trygghetsvandringar, resultat av hälsosamtal till grund för den planering som görs för att främja trygghet och förebygga kränkningar på skolan. Det är rektorn som i dagsläget har ansvaret för att ta fram den planen, men hon uttrycker att hon gärna vill se att de olika professionerna i elevhälsan finns med i högre grad i det övergripande arbetet. Som det ser ut nu är inte elevhälsan delaktig i planeringen av trygghetsarbetet utöver det som nämnts ovan, vilket har sin orsak i att elevhälsoteamet har bytts ut frekvent och det är svårt att uppnå kontinuitet i arbetet. Detta gäller dock inte specialpedagogen som finns på skolan och som är en aktiv deltagare i det övergripande arbetet.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan motsvarar kvalitetskriterierna inom området Trygghet och studiero i hög utsträckning.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn ännu inte har gjort någon djupgående analys av skillnader i omdömen och betygssättning. Rektorn har noterat att det fanns stora skillnader i hur lärarna formulerar de skriftliga omdömena i olika ämnen och därför initierat ett arbete för att skapa likvärdighet och samsyn kring vad och hur lärarna bedömer och dokumenterar elevernas kunskapsutveckling. Det sker till viss del diskussioner inför bedömning och betygssättning och på skolenheten har man genomfört utbildningsinsatser inom området. Det finns planer på att organisera pedagogiska diskussioner kring bedömning

och betygsättning för att lärarna ska få bättre kunskap och trygghet i att bedöma elevernas kunskaper, men någon sådan strukturerad diskussion är inte genomförd ännu.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering av bedömningen utifrån vad som framkommit i dokumentation och intervjuer.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Av granskningen framgår att rektorn inte ännu har gjort någon djupgående analys av skillnader i omdömen och betygsättning. Detta eftersom man vid skolenheten haft årskurs 6 endast sedan läsåret 2020/21 och rektorn har inte tagit fram rutiner för att systematiskt följa upp de betyg som satts.

När det gäller omdömen i de övriga årskurserna har rektorn gått igenom kunskapsdokumentationen och noterat att det fanns stora skillnader i hur lärarna skriver de ämnesspecifika kommentarerna i de skriftliga omdömena. Just för att kunna analysera resultaten har rektorn av den anledningen sett det som ett prioriterat område att skapa likvärdighet och samsyn i kring vad och hur lärarna bedömer och dokumenterar elevernas kunskapsutveckling. Detta är ett prioriterat område under året. Rektorn har avsatt tid för några lärare att utveckla formuleringen av skriftliga omdömen och ge kollegialt stöd i skrivandet. Man har satt upp en deadline för när omdömena ska vara klara och avsatt gemensam tid för lärare att skriva sina omdömen.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att det till viss del sker diskussioner inför bedömning och betygsättning av elevernas kunskaper. Under året har en fortbildning i bedömning och betygsättning för lärare i årskurserna 4–6 genomförts i syfte att skapa en gemensam grund att utgå ifrån när betyg ska sättas för elever i årskurs 6. Bedömningsdiskussioner är också en viktig del i implementeringen av den nya läroplanen, säger rektorn, och det arbetet leds av skolenhetens två förstelärare.

Det finns också planer på att organisera pedagogiska diskussioner just kring bedömning och betygsättning för att lärarna ska få bättre kunskap och trygghet i att bedöma elevernas kunskaper. Någon sådan strukturerad diskussion är inte genomförd ännu. Enligt rektorn är det svårt att se några effekter av insatserna än, men arbetet med bedömning och betygsättning ska utvärderas och analyseras i slutet av läsåret.

Med anledning av pandemin har inga nationella prov genomförts. Tidigare var det vanligt att rättning och resultat av proven diskuterades såväl kommunövergripande

som på skolan. Rektorn ser behovet av samverkan med andra skolor när det gäller diskussioner om bedömning och betygsättning, men säger att planerna på att skapa sådan samverkan har runnit ut i sanden på grund av pandemin.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan motsvarar kvalitetskriterierna inom området Bedömning och betygsättning i flera delar, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör skapa bättre förutsättningar för lärare att samverka kring bedömning och betygsättning såväl inom skolenheten som med andra skolor.

Granskningen visar att Tavelbäcksskolan arbetar för att skapa samsyn och likvärdighet i dokumentationen av elevernas kunskapsutveckling i syfte att underlätta en övergripande analys av resultaten. Utbildningsinsatser kring bedömning och betygsättning görs, men ännu har man inte kommit igång med några strukturerade diskussioner kring bedömningsfrågor, varken inom skolan eller med andra skolor.

Bedömning och betygsättning är en komplex praktik och för att lärare ska kunna göra professionella bedömningar behöver lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygsättning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Rektorn har en betydelsefull roll för att skapa dessa förutsättningar. Rektorn behöver se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygsättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Ibland behöver huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet mellan skolenheter, exempelvis om lärare saknar ämneskollegor inom skolenheten. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala.

Skolinspektionens rekommendation är att rektorn skapar bättre förutsättningar för lärare att tillsammans diskutera och kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygsättning såväl inom skolan som med andra skolor. Sambedömning är ett värdefullt redskap i det arbetet. En viktig faktor för att sambedömning ska komma till stånd är att det finns en tydlig struktur för själva sambedömningssituationen, exempelvis fasta tider, lokaler och arbetsgång samt ett tydligt ledarskap i sambedömningsgrupperna som håller ihop diskussionerna.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

I den slutliga handläggningen av ärendet har undervisningsrådet Agnetha Burström (föredragande) och utredaren Robert Sondell medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- X lektionsobservationer
- X gruppintervjuer med elever
- X gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 26 april 2022 och den 28 april 2022. Besöket genomfördes av Agnetha Burström och Veronica Bonivart Säfström.

Tavelbäcksskolan bedriver verksamhet för elever i förskoleklass upp till årskurs 6. Skolenheten har cirka 210 elever fördelade på årskurserna 1–6. Personalen är organiserad i ett arbetslag för årskurserna 4–6 och i ett arbetslag per årskurs i de övriga. Skolenheten leds av en rektor som till sin hjälp i det pedagogiska utvecklingsarbetet har två förstelärare och en specialpedagog.

Av Skolverkets officiella statistik för läsåret 20/21 framgår att så gott som samtliga elever har uppnått lägst kunskapskraven för godkänt i samtliga ämnen. Den genomsnittliga betygspoängen varierar mellan 12,4 i bild och 15,5 i matematik.

Av Skolenkätens senaste enkät framgår att eleverna i hög grad upplever sig trygga på skolan, även om det skiljer sig i så mån att flickorna är mindre trygga än pojkarna. Sammantaget är index 9,2, för pojkarna 9,6 och för flickorna 7,4.